

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Jiriny Jislové a soudců JUDr. Renaty Polákové a Mgr. Aleny Jedličkové ve věci

žalobce: **Mgr. Miloslav B.**, narozený xxx,
bytem xxx, xxx,
zastoupený advokátkou JUDr. Petrou Carvanovou,
sídlem Huťská 1383, 272 01, Kladno,

proti
žalované: **Česká republika – Ministerstvo spravedlnosti**, IČO: 00025429,
sídlem Vyšehradská 424/16, 128 10, Praha 2,
jednající Úřadem pro zastupování státu ve věcech majetkových,
sídlem Rašínovo nábřeží 390/42, 128 00, Praha 2,

o náhradu nemajetkové újmy

k odvolání žalobce proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 16. června 2017, č. j. 23 C 135/2013-260,

takto:

- I. Rozsudek soudu I. stupně **se** v zamítavém výroku II. o věci samé v rozsahu nároku na zaplacení 780 000 Kč s přísl. představujícího zadostiučinění za nemajetkovou újmu způsobenou vydáním nezákonného rozhodnutí o sdělení obvinění a ve výroku VII. o nákladech řízení ohledně uvedeného nároku **potvrzuje**.
- II. Žalované se nepřiznává náhrada nákladů odvolacího a dovolacího řízení.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem soud prvního stupně uložil žalované povinnost zaplatit žalobci částku 220 079 Kč se 7,05% úrokem z prodlení p. a. od 31. 10. 2013 do zaplacení a úrok z prodlení ve výši 7,05% p. a. z částky 69 200 Kč od 31. 10. 2013 do 12. 11. 2014, to vše do 15 dnů od právní moci rozsudku (výrok I.), ve zbývající části v rozsahu požadavku žalobce na zaplacení částky 1 852 743 Kč se 7,05% úrokem z prodlení p. a. od 29. 4. 2013 do zaplacení, se 7,05% úrokem z prodlení p. a. z částky 220 790 Kč od 29. 4. 2013 do 30. 10. 2013 žalobu zamítl (výrok II.) a dále zamítl žalobu i co do požadavku žalobce, aby soud konstatoval, že průtahy v řízení vedeném proti žalobci u Krajského soudu v Ústí na Labem, pobočka v Liberci, pod sp. zn. 52 P 8/2009, kde došlo k zásahu do jeho práva na spravedlivý proces zaručeného v článku 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, že neoprávněným vzetím do vyšetřovací vazby došlo k porušení jeho práva na osobní svobodu, zaručenou v čl. 8 Listiny základních práv a svobod, že neoprávněným nařízením a provedením domovní prohlídky a jiných prostor došlo k porušení jeho práva na nedotknutelnost obydlí, zaručeného v čl. 12 Listiny základních práv a svobod a že neoprávněným odposloucháváním telefonních hovorů došlo k porušení jeho práva na tajemství zpráv podávaných telefonem, zaručeného v čl. 13 Listiny základních práv a svobod (výrok III.) a ohledně částky 283 789 Kč se 7,05% úrokem z prodlení p. a. z částky 214 589 Kč od 29. 4. 2013 do zaplacení řízení zastavil (výrok IV.). O nákladech řízení rozhodl tak, že uložil žalobci povinnost zaplatit České republice na účet Obvodního soudu pro Prahu 2 náklady řízení ve výši 910 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku (výrok V.), žalované povinnost zaplatit České republice na účet Obvodního soudu pro Prahu 2 náklady řízení ve výši 228 Kč do 15 dnů od právní moci rozsudku (výrok VI.) a nepřiznal žalované náhradu nákladů řízení (výrok VII.).
2. Takto rozhodl o žalobě, kterou se žalobce domáhal na žalované zaplacení částky 2 476 617 Kč s příslušenstvím představující náhradu škody a nemajetkové újmy, která mu dle jeho tvrzení měla vzniknout v důsledku nezákonného trestního řízení zahájeného usnesením OSZ v Liberci ze dne 10. 5. 2005, čj. SV 2/2005-68 pro trestný čin zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle ustanovení § 148 odst. 1, 2, 4 tr. zákona, a dále pro trestný čin zneužívání pravomoci veřejného činitele podle ustanovení § 158 odst. 1 písm. c), odst. 2 písm. a), c) tr. zákona, které bylo následně vedené před Krajským soudem v Ústí nad Labem-pobočka Liberec pod sp. zn. 52 T 9/2011. V jeho rámci došlo u žalobce dne 9. 5. 2005 k domovní prohlídce a prohlídce jiných prostor, poté byl žalobce převezen do CPZ v Liberci, kde byl opakovaně vyslýchán a vzat do vazby, kde strávil celkem 77 dnů. Po několika letech byla na žalobce podána obžaloba, kdy poprvé byla dne 22. 1. 2010 vrácena soudem státnímu zástupci zpět k došetření a druhá obžaloba podaná dne 29. 6. 2011, vedená pod sp. zn.: 52 T 9/2011, byla následně spojena s věcí sp. zn. 52 T 8/2009 a pod touto sp. zn. také projednána. Rozsudkem Krajského soudu v Ústí nad Labem - pobočka Liberec ze dne 26. 9. 2012, sp. zn. 52 T 8/2009, který nabyl právní moci dne 11. 12. 2012, byl žalobce zproštěn obžaloby z důvodu, že nebylo prokázáno, že by skutek spáchal žalobce. Žalobce požadoval jednak náhradu škody ve výši 89 600 Kč představující ušlý zisk žalobce ze služebního poměru za měsíce květen až srpen 2005, když v té době byl jako policejní komisař zproštěn výkonu služby, dále ve výši 189 745 Kč představující ušlý zisk žalobce na odchodném, dále ve výši 972 000 Kč představující ušlý zisk žalobce na příspěvku za službu, dále ve výši 15 126 Kč představující cestovné vynaložené v průběhu trestního řízení, dále ve výši 210 146 Kč představující náklady na zaplacené právní zastoupení. Žalobce uplatnil i nemajetkovou újmu, a to ve výši 100 000 Kč za nepřiměřenou délku trestního řízení, které bylo zahájeno dne 9. 5. 2005 a pravomocně skončilo dne 11. 12. 2012, a ve výši 780 000 Kč (za období od 27. 4. 2006 – 11. 12. 2012) za vydání nezákonného rozhodnutí, kdy žalobce původně požadoval 900 000 Kč, ale od tohoto nároku oddělil částku 120 000 Kč za

období od počátku trestního stíhání do 26. 4. 2006, kdy nabyl účinnosti zákon č. 160/2006 Sb. která byla následně vyčleněna k samostatnému projednání. Nemajetkovou újmu odůvodnil tím, že věc byla několikrát medializována v hromadných sdělovacích prostředcích s podtextem, že se jedná o policistu, došlo k zásadnímu zásahu do jeho psychiky, k poškození jeho jména a dobré pověsti mezi bývalými kolegy i sousedy, ztratil zaměstnání, vzhledem k nutnosti dostavovat se k prováděným úkonům byl omezen v čerpání řádné dovolené v průběhu 7,5 roku, byl mu po celou dobu řízení zajištěn zbrojní průkaz a osobní zbraně a do roku 2011 mu byl zadržován cestovní doklad. Psychický stav žalobce po propuštění z vazby byl špatný. Věděl, že mu při takto vysoké sazbě hrozí trest odnětí svobody, nespal, výrazně zhubnul, začal šedivět, byl podrážděný a špatně komunikoval s manželkou, což vedlo k faktickému rozpadu jeho manželství. Nakonec požadoval konstatování, že průtahy v řízení došlo k zásahu do jeho práva na spravedlivý proces, neoprávněným vzetím do vyšetřovací vazby došlo k porušení jeho práva na osobní svobodu, neoprávněným nařízením a provedením domovní prohlídky a jiných prostor došlo k porušení jeho práva na nedotknutelnost obydlí a neoprávněným odposloucháváním telefonních hovorů došlo k porušení jeho práva na tajemství zpráv podávaných telefonem. Dne 30. 4. 2013 uplatnil žalobce svůj nárok u žalované. O nákladech řízení rozhodl za použití ust. § 150 o.s.ř., kdy sice dovodil 80% úspěšnost žalované, nicméně zohlednil specifika dané věci, a to předmět řízení, kdy se jednalo o zadostiučinění za nemajetkovou újmu způsobenou nezákonným trestním stíháním, které bylo žalobci přiznáno, i k době plnění žalovanou až rok po uplatnění nároku.

3. Žalovaná částečně žalobci vyhověla, přiznala mu celkem částku 226 449 Kč, a to za náklady obhajoby 52 753 Kč, cestovém ve výši 7 821 Kč, za nepřiměřenou délku řízení 88 875 Kč a za neoprávněný výkon vazby 77 000 Kč, dále konstatovala, že bylo vydáno nezákonné rozhodnutí a že délka řízení byla nepřiměřená. Co do zbylých požadavků s nárokem žalobce nesouhlasila.
4. V průběhu řízení vzal žalobce žalobu co do částek 52 753 Kč, 7 821 Kč, 88 875 Kč, 65 140 Kč (obhajné) a 69 200 Kč (nemajetková újma za období od 27. 4. 2006- 11. 12. 2012, uhrazená dne 13. 11. 2014) zpět, proto co do uvedených částek soud prvního stupně řízení zastavil.
5. O rozsudku napadeném odvoláním žalobce i žalované rozhodoval odvolací soud již rozsudkem ze dne 24. 5. 2018, č. j. 15 Co 29/2018-338, kdy tento rozsudek potvrdil (výrok I.) a určil, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení (výrok II.).
6. Proti tomuto rozsudku podal žalobce dovolání, o němž rozhodl Nejvyšší soud ČR rozsudkem ze dne 27. 11. 2019, č. j. 30 Cdo 4706/2018-369, jímž rozsudek odvolacího soudu ve výroku II. o nákladech odvolacího řízení a dále ve výroku I., pokud jím byl potvrzen výrok II rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 16. 6. 2017, č. j. 23 C 135/2013-260, v rozsahu nároku na zaplacení 780 000 Kč s příslušenstvím představujícího zadostiučinění za nemajetkovou újmu způsobenou vydáním nezákonného rozhodnutí o sdělení obvinění, zrušil a v tomu odpovídajícím rozsahu věc vrátil Městskému soudu v Praze k dalšímu řízení, jinak dovolání žalobce odmítl. Vyšel ze závěrů judikatury, tak jak byly vyjádřeny v rozsudku NS ČR ze dne ze dne 27. 6. 2012, sp. zn. 30 Cdo 2813/2011 a na něj navazujícím rozsudku ze dne 16. 9. 2015, sp. zn. 30 Cdo 1747/2014, v nichž došlo ke shrnutí dosavadního judikatorního vývoje ohledně zadostiučinění za nemajetkovou újmu způsobenou trestním stíháním, které neskončilo pravomocným odsuzujícím rozsudkem. V nich bylo dovozeno, že § 31a odst. 2 zák. č. 82/1998 Sb., podle něhož se poskytuje uvedené zadostiučinění, je normou s relativně neurčitou hypotézou, která není stanovena přímo právním předpisem, a jenž tak přenechává soudu, aby podle svého uvážení v každém jednotlivém případě vymezil sám hypotézu právní normy ze širokého, předem neomezeného okruhu okolností. Výše soudem přiznaného zadostiučinění musí odpovídat výši přiznaného zadostiučinění v případech, které se v podstatných znacích s projednávanou věcí shodují. Tedy výše přiznaného zadostiučinění by se neměla bez zjevných a

podstatných skutkových odlišností konkrétního případu podstatně odlišovat od zadostiučinění přiznaného v případě skutkově obdobném. Významnější odchylka je v tomto směru možná jen tehdy, bude-li soudem řádně a přesvědčivě zdůvodněna. Pokud nelze nalézt takový případ, který by se v podstatných znacích shodoval s projednávanou věcí, je třeba provést srovnání s jinými případy náhrad nemajetkové újmy. Úkolem soudu je pak uvést podstatné společné a rozdílné znaky a v odůvodnění svého rozhodnutí vysvětlit, jakým způsobem se tyto společné a rozdílné znaky promítly do výše stanoveného zadostiučinění, tj. z jakého důvodu je přiznané zadostiučinění přiměřené ve srovnání s jiným zadostiučiněním přiznaným z jiného právního důvodu. Pokud ani takovýmto způsobem nelze postupovat, je třeba stanovit přiměřené zadostiučinění v takové výši, která bude odpovídat ekonomické realitě České republiky a tomu, co by obecně bylo vnímáno jako spravedlivé (např. s ohledem na cenovou úroveň nebo výši průměrné mzdy).

7. V projednávané věci vytkl dovolací soud odvolacímu soudu, že výši zadostiučinění poměřoval pouze s tím, čeho se dostalo spoluobviněnému Petru C. v řízení vedeném u soudu prvního stupně pod sp. zn. 11 C 15/2013, aniž by se podrobněji zabýval dalšími rozhodnutími NS ČR a ÚS ČR v jiných věcech, na které poukazoval žalobce v průběhu řízení, tj. zda a v jakém rozsahu jsou způsobilá ohledně v nich vyjevených skutkových okolností ke srovnání s projednávaným nárokem žalobce. Z tohoto hlediska označil posouzení výše přiměřeného peněžitého zadostiučinění za předčasné a tudíž nesprávné. Dále vytkl odvolacímu soudu, že se nezabýval odvolací námitkou žalobce, že soud prvního stupně nepřipustil rozšíření žaloby žalobcem o nárok na poskytnutí omluvy v podání ze dne 9. 12. 2014, aniž by své rozhodnutí při svém vyhlášení při jednání dne 31. 1. 2017 jakkoliv odůvodnil. Vzhledem ke stanovisku pléna ÚS ČR přijatém dne 15. 11. 2016 pod sp. zn. Pl. ÚS-st. 43/16 měl odvolací soud rozhodnutí o nepřipuštění změny žaloby v plném rozsahu přezkoumat, neboť takové rozhodnutí je způsobilé zasáhnout do práv jednotlivce, a odvolací rozhodnutí je tak neúplné a tedy i nesprávné. Uložil právně závazně odvolacímu soudu, aby znovu zvážil, zda a v jakém rozsahu je případně možné projednat požadavek žalobce na omluvu a ve vztahu k výši zadostiučinění za nezákonné trestní stíhání v intencích výše nastíněných názorů provedl opětovně srovnání případu žalobce s jinými případy, které žalobce označil či označí. Při té příležitosti uložil odvolacímu soudu zvážít, zda okolnosti, které podle jeho mínění měly snižovat výši odškodnění, a které měly mít původ v nezákonném jednání žalobce, byly skutečně v příčinné souvislosti s vydáním nezákonného rozhodnutí o trestním stíhání a jeho vedením.
8. Při svém rozhodování ohledně nároku, který po rozhodnutí dovolacího soudu zůstal jako jediný předmětem tohoto řízení, tj. nároku na zaplacení 780 000 Kč s příslušenstvím představujícího zadostiučinění za nemajetkovou újmu způsobenou vydáním nezákonného rozhodnutí o sdělení obvinění za období od 27. 4. 2006 do skončení trestního stíhání, vyšel soud prvního stupně ze zjištění, že proti žalobci bylo zahájeno trestní stíhání usnesením OSZ v Liberci ze dne 10. 5. 2005, č. j. SV 2/2005-68, pro trestný čin zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle ustanovení § 148 odst. 1, 2, 4 tr. zákona a dále pro trestný čin zneužívání pravomoci veřejného činitele podle ustanovení § 158 odst. 1 písm. c), odst. 2 písm. a), c) tr. zákona., za které bylo možné v případě vydání odsuzujícího rozsudku uložit žalobci trest odnětí svobody v trvání do 12 let. Dne 9. 5. 2005 došlo v bytě žalobce k domovní prohlídce a následně i k prohlídce jiných prostor. Na návrh státního zástupce byl žalobce vzat do vazby, v níž strávil celkem 77 dní. Přípravné řízení se vedlo několik let, žalobce se dostavoval pravidelně k výslechům. Po podání dvou obžalob, kdy první byla dne 22. 1. 2010 vrácena soudem státnímu zástupci zpět k došetření, byla druhá obžaloba podaná dne 29. 6. 2011, projednána ve spojení s jinou věcí u Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka Liberec pod sp. zn. 52 T 8/2009. V řízení před soudem proběhlo několik hlavních líčení a

pravomocným rozsudkem Krajského soudu v Ústí nad Labem - pobočka Liberec ze dne 26. 9. 2012, sp. zn. 52 T 8/2009 byl žalobce zproštěn obžaloby v plném rozsahu z důvodu § 226 písm. c) tr. řádu, tedy že nebylo prokázáno, že by skutek spáchal žalobce. Rozhodnutím ředitele PČR, Správy severočeského kraje ze dne 4. 7. 2005, zn. 928/2005, byl žalobce podle § 107 odst. 1 zákona č. 186/1992 Sb., o služebním poměru příslušníků PČR, propuštěn ze služebního poměru za porušení povinnosti stanovené zvláštním omezením v § 152 odst. 2 písm. b) služebního zákona v důsledku toho, že žalobce měl od července 2003 do května 2005 účast na živnostenském podnikání firmy xxx a od 10. 4. 2004 firmy xxx, aniž by k tomu měl předchozí souhlas nadřízeného služebního funkcionáře. Rozhodnutí o tom nabylo právní moci dne 18. 10. 2005 a navazujícím rozhodnutím ze dne 11. 5. 2005, č. j. 507/2005, pak bylo rozhodnuto, že žalobci nepřislouží plat. Trestní stíhání žalobce vešlo ve známost zejména v xxx a severních Čechách, a to dvěma články vydanými v xxx xxx a jedním v celostátním deníku xxx xxx z xxx a xxx a jednou se objevila fotografie v xxx xxx xxx dne xxx, kde jméno žalobce nebylo zmíněno a článek byl pozitivně laděn. Trestní stíhání poškodilo žalobce zejména ve společenské oblasti, a to významně mezi osobami, které byly policisty či bývalými policisty, ale i mezi sousedy a negativně ovlivnilo i manželský život žalobce, který se v jeho důsledku odstěhoval ze společného bydliště, a mezi manželi došlo k odcizení, k němuž přispělo i zabránění cestovního dokladu žalobce a nemožnost společně vycestovat do zahraničí.

9. Po zhodnocení veškerých okolností případu dospěl soud prvního stupně k závěru, že doba řízení v délce 7 let a 7 měsíců je s ohledem na všechny okolnosti případu nepřiměřená, nicméně protože se žalobce domáhal samostatně újmy z nepřiměřené délky řízení, neposoudil soud prvního stupně délku řízení jako skutečnost zvyšující intenzitu zásahu do osobnostní sféry žalobce. Povahu trestné činnosti (trestný čin daňový a hlavně pak trestný čin zneužití pravomoci veřejného činitele), pro které byl žalobce stíhán, posoudil jako zpravidla působící společenské odsouzení stíhaného, zvláště pokud měla být trestnou činností způsobena škoda velkého rozsahu i proto, že trestné činy policistů jsou veřejností zpravidla odsuzovány, zvážil i ovlivnění manželského života žalobce. Za významné označil poškození žalobce zejména ve společenské oblasti, a to mezi policisty. Nezohledňoval společenské dopady do 26. 4. 2006, tedy to, že se zpráva o jeho zatčení probírala v návaznosti na přinesený novinový článek, ani dopady zveřejnění článků v novinách, které nemohly mít dopad po 27. 4. 2006, tj. rok po jejich vydání. Stejně tak nepřihlédl k tomu, že v průběhu řízení byla provedena domovní prohlídka v bytě žalobce a v jeho kanceláři a byly odposlouchávány jeho telefonní hovory, neboť všechny tyto zásahy byly v době před 27. 4. 2006 a jedná se o újmy, které žalobce mohl pocítovat před tímto datem, tedy o újmy uplatněné a odškodňované v jiném řízení. Pokud žalobce argumentoval zhoršeným zdravím, soud prvního stupně uvedl, že žalobcem uvedené problémy provází většinu poškozených, kteří byli neoprávněně trestně stíháni, přičemž právě to je důvodem poskytování zadostiučinění. Co se týká zásahů v pracovně právní oblasti, pak nehodnotil zásah způsobený zproštěním výkonu služby, což nepatří do posuzovaného období, přičemž propuštění žalobce ze služebního poměru hodnotil jako nikoliv v důsledku trestního stíhání. Dovedil, že s ohledem na povahu trestné činnosti, pro kterou byl žalobce stíhán, výši hrozícího trestu a vliv na jeho vztahy s manželkou a v okruhu policistů, tedy škody ve společenské oblasti, i s ohledem na délku řízení je vhodným zadostiučiněním relativní náhrada. Tuto určil ve výši 260 000 Kč, tj. cca 40 000 Kč za rok trestního řízení, což posoudil jako odpovídající intenzitě nemajetkové újmy, a vzhledem k dobrovolné úhradě částky 69 200 Kč žalovanou během řízení ji přiznal žalobci ve výši 190 800 Kč. Zohlednil zde i to, že v rozhodné době byl nad žalobcem vysloven dohled probační a mediační služby, což újmu žalobce zvyšovalo, stejně jako odebrání zbraní a zbrojního průkazu, což žalobce omezovalo v možnosti ventilovat negativní pocity. Dle jeho závěru forma i výše zadostiučinění tak, jak ji určil, není v rozporu s obecně sdílenou představou spravedlnosti a odpovídá intenzitě nemajetkové újmy,

respektuje zásadu zachování vztahu přiměřenosti mezi utrpěnou újmou a za ni poskytovaným odškodněním, přičemž určená částka odpovídá konkrétním okolnostem tohoto případu a je v souladu s ustálenou judikaturou s odkazem na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. června 2012, sp. zn. 30 Cdo 2813/2011. K žalobcem předloženým rozhodnutím soud prvního stupně uvedl, že odkaz na rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 30 Cdo 1684/2010 nepovažuje za odpovídající, kdy se jednalo o trestní stíhání zastavené po 7 měsících a o provedenou domovní prohlídku, přičemž i Nejvyšší soud označil v řízení přiznanou nemajetkovou újmu ve výši 100 000 Kč za poměrně vysokou. Zde ale soud prvního stupně nemohl přihlížet k domovní prohlídce, neboť zadostiučinění za ni a ostatní zásahy měl žalobce uplatnit v řízení o nároku do 26. 4. 2006. Co se týká věci vedené u soudu prvního stupně pod sp. zn. 11 C 15/2013, pak odlišnost výše přiznaného zadostiučinění soud prvního stupně spatřoval v rozdílnosti žalobců, kdy žalobce v uvedené věci je vědeckým pracovníkem s vysoce perspektivní technologií a jeho profesní uplatnění je oproti běžné populaci výjimečné, tedy výše jemu přiznaného přiměřeného zadostiučinění odpovídala i společenské významnosti vědeckých pracovníků s nadstandardním společenským zapojením.

10. Proti napadenému rozsudku podal žalobce včasné odvolání, ve kterém ohledně nároku na náhradu nemajetkové újmy vzniklé mu nezákonným rozhodnutím namítl, že rozpočítaná částka 40 000 Kč za rok trestního řízení je skutečně směšná a nelze si představit osobu, která by dobrovolně podstoupila tlak, kterému žalobce čelil za takto směšně nízkou částku. Nálezací soud nesplnil svou povinnost rozhodovat podobně a přiměřeně v porovnání s obdobnými případy, přestože žalobce na přílehlavá rozhodnutí opakovaně poukazoval. Nepromítnutí článků z roku 2005 do výše zadostiučinění s odkazem na posuzování řízení až od 27. 4. 2006 označil za liché, když médii musela být kauza monitorována po celou dobu řízení, jinak by nevyšel článek z xxx, který rozhodně nelze považovat za pozitivní, ale spíše jako obviněným neprokázané mnohamilionové podvody, zejména když zdrojem byl státní zástupce. Dále žalobce namítl, že soud prvního stupně zcela nepřiměřeně posoudil postavení žalobce ve společnosti a dopad trestního stíhání na něj. Byť správně uzavřel, že žalobce, který byl na xxx známou osobou, byl svými kolegy prakticky odepsán, nepromítl tyto úvahy do výše odškodnění. Za nesprávné označil žalobce i srovnání případu žalobce s případem dalšího obviněného ve stejné trestní věci se závěrem, že vědecký pracovník má ve společnosti významnější postavení. Přitom žalobce byl díky letité praxi a výkonu služby vysokým policejní funkcionářem, který vedl tým kriminalistů právě v oblasti hospodářské kriminality, v níž byl nakonec sám žalobce stíhán, a společenský význam a důležitost pro společnost uvedených dvou pozic je třeba posoudit na stejné úrovni. S dalšími judikáty, vyjma rozhodnutí NS ČR 30 Cdo 1684/2010, které posoudil nesprávně, se pak soud prvního stupně již nevypořádal a rozhodl odchylně od ustálené rozhodovací praxe, aniž by to řádně a přesvědčivě zdůvodnil, jak tato povinnost vyplývá z rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 9. 5. 2012 sp. zn. 30 Cdo 3867/2011. Proto žalobce opětovně odkázal např. na rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 2, sp. zn. 11 C 19/2014, rozsudek NS ČR sp. zn. 30 Cdo 2813/2011, sp. zn. 30 Cdo 827/2014, sp. zn. 30 Cdo 1684/2010, ale taktéž nález I. ÚS 3016//11. Uvedený nález řeší případ shodující se s žalobcovým případem ve výrazném zásahu trestního stíhání do rodinného života a v razantním počátku trestního stíhání v důsledku frustrující domovní prohlídky, která se v případě řešeném Ústavním soudem negativně projevila na psychickém zdraví sedmileté dcery stíhaného. Příklad se shoduje i co do výsledku trestního stíhání. Poškozenému byla přiznána částka 100 000 Kč a jeho manželce i dceři po 50 000 Kč. Nejpodstatnějším rozdílem obou věcí je délka trestního stíhání, kdy v řešeném případě, byť bylo výrazněji medializované, trvalo pouhých 11 měsíců a nedošlo při něm k zásahu do profesního života stíhaného. V přezkoumávané věci však byl žalobce vystaven hrozbě uložení nepodmíněného trestu po dobu téměř osmi let a jeho trestní stíhání se na rozdíl od srovnávaného případu dostalo do

stadia řízení před soudem. Je třeba provést dvojí komparaci, a to i z hlediska přiznání vyššího odškodnění za kratší dobu trestního stíhání s nižším hrozícím trestem. V rozhodnutí sp. zn. 30 Cdo 827/2014 bylo 50 000 Kč přiznáno recidivistovi, který byl ohrožen nižším trestem v sazbě 5 let po kratší, tříletou dobu trestního stíhání. V rozhodnutí 30 Cdo 2813/2011 při délce řízení 2 roky a 3 měsíce a hrozící sazbě trestu ve výši 3 let získal poškozený 150 000 Kč. S ohledem na uvedené případy tak z pohledu výše odškodnění došlo k nežádoucí disproporcionalitě, kdy poškození ohrožení nižší sazbou či dokonce podmíněným trestem za kratší dobu nezákonného řízení získali po ročním rozložení i více než dvojnásobně větší odškodnění, než odškodnění přiznané žalobci. Nakonec se žalobce dovolal i rozhodnutí I. ÚS 4002/2014. Co se týká zásahu do pracovněprávního vztahu žalobce, pak sice soud prvního stupně zde dovodil přetržení příčinné souvislosti, aniž by hodnotil vnímání jeho odchodu ve věci vyslechnutými svědky jako propuštění žalobce výlučně v příčinné souvislosti s trestním stíháním. Legální důvod je pouze zástupným, zejména když zplnomocnění pro účely přepisu vozidla jedné společnosti nelze považovat za účast na živnostenském podnikání firmy xxx a xxx. V této části je rozhodnutí soudu I. stupně nepřezkoumatelné, když soud k němu neprovedl hlubšího dokazování a nesprávně hodnotil ty důkazy, které naopak ve prospěch žalobce hovoří. Dále žalobce upozornil na to, že ještě před uplynutím promlčecí doby, uplatnil nárok na omluvu, jejíž text byl následně koncipován tak, že se jedná o omluvu za jednání, které lze vymezit do 26. 4. 2006, když pro toto počínání běží 3letá lhůta, viz rozhodnutí Městského soudu v Praze 29 Co 375/2015 ve spojení s novým rozhodnutím nalézacího soudu 11 C 15/20136 ze dne 24. 3. 2017. Soud však rozšíření žaloby nezákonně a nelogicky nepřipustil, ač se stále jedná o totéž trestní stíhání a dokazování k omluvě nebylo třeba nad rámec doposud provedeného dokazování činit, neboť závěry k omluvě si mohl soud vzít právě např. z výslechu svědků. Žalobce navrhl, aby odvolací soud napadený rozsudek změnil tak, že žalobě v plném rozsahu vyhoví, případně věc vrátí zpět soudu prvního stupně se závazným právním názorem.

11. Proti tomuto rozsudku v rozsahu přezkoumávané části řízení podala včasné odvolání i žalovaná, která je odůvodnila tím, že přiměřenou satisfakcí je již žalobci poskytnutá částka ze její strany ve výši 69 200 Kč, na rozdíl od částky přiznané soudem prvního stupně.
12. Odvolací soud vázán právním závěrem dovolacího soudu přezkoumal k odvolání žalobce rozsudek soudu prvního stupně v rozsahu jím uplatněného nároku na náhradu nemajetkové újmy za nezákonné trestní stíhání, jakož i řízení jeho vydání předcházející (§ 212, § 212a o. s. ř.), a poté dospěl k závěru, že odvolání žalobce není důvodné.
13. Nejprve se odvolací soud, tak jak mu bylo uloženo dovolacím soudem, zabýval otázkou důvodnosti nepřipuštění změny žaloby soudem prvního stupně. Ze spisu je zřejmé, že usnesením ze dne 31. 1. 2014, č.j. 23 C 135/2013-43 vyloučil soud prvního stupně část nárokovaného odškodnění za nemajetkovou újmu vzniklou v době od zahájení trestního řízení do 26. 4. 2006 ve výši 120 000 Kč k samostatnému řízení, kdy toto usnesení nabylo právní moci dne 6. 2. 2014 a tato část předmětu řízení byla nadále projednávána v prvním stupni u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 32 C 129/2015. Následně přípisem ze dne 9. 12. 2014 rozšířil žalobce žalobu o požadavek na omluvu ve znění: „*Vážený pane magistře, přijměte, prosím, omluvu za nemajetkovou újmu, která Vám nezákonným trestním stíháním vedeným pod sp. zn. 52 T 8/2009 vznikla a za těžko odčinitelné následky, ke kterým v důsledku nezákonného trestního stíhání, nezákonné vazby, nezákonné domovní prohlídky, nezákonného zadržování cestovního dokladu a nezákonných odposlechnutí došlo ve Vašem osobním, profesním a společenském životě.*“ Při jednání dne 31. 1. 2017 pak soud prvního stupně usnesením rozhodl o nepřipuštění tohoto rozšíření žaloby. Z protokolu o jednání je zřejmé, že usnesení bylo účastníkům stručně odůvodněno a bylo jim dáno poučení, že proti tomuto rozhodnutí není odvolání přípustné. Nikdo z účastníků nenamítal závady v protokolaci, a tedy nelze dovodit, že by své rozhodnutí soud prvního stupně nijak

neodůvodnil, pouze své odůvodnění nezachytil v písemné podobě ani do protokolu. Z protokolu je dále zřejmé, že žalobce proti tomuto rozhodnutí nevznášel žádné námitky, byť by právě v této fázi řízení byly očekávatelné, kdyby žalobci opravdu šlo o provedení výše formulované omluvy. Žádné námitky žalobce proti uvedenému rozhodnutí nakonec nejsou uvedeny ani v následujících písemných podáních žalobce, ani při následujících jednáních a z protokolů je pak zřejmé, že dokazování v podstatné míře probíhalo právě při jednáních následujících po vyhlášení výše uvedeného rozhodnutí, tedy soud prvního stupně ani dokazování nezaměřoval na intenzitu potřebnou k případné omluvě. Navíc z textu omluvy vyplývá, že podstatná část omluvy je zaměřena na tu část žalobního nároku, ohledně které bylo řízení vyloučeno k samostatnému projednání (nezákonná vazba, nezákonná domovní prohlídka, nezákonné odposlechy a v rozhodném období i ostatní oblasti omluvy) a tato část byla projednána a pravomocně rozhodnuta v prvním stupni před Městským soudem v Praze, tedy přesah omluvy do řízení vedeného v první instanci u krajského soudu sám o sobě bránil soudu prvního stupně o takové omluvě rozhodnout. Z uvedeného tedy odvolací soud dovodil, že rozhodnutí soudu prvního stupně o nepřipuštění rozšíření žaloby o výše uvedenou omluvu je zcela v souladu s procesními požadavky na takové rozhodnutí, soud prvního stupně nebyl v podstatném rozsahu věcně příslušný k rozhodnutí o tomto rozšiřujícím návrhu a výsledky řízení před ním tak nemohly být podkladem pro řízení o změněném návrhu ve smyslu § 95 odst. 2 o. s. ř. Pokud tedy žalobce na takovéto omluvě trval, pak bylo na něm, aby ohledně něj podal samostatnou žalobu, případně svůj nárok uplatnil v rámci řízení před krajským soudem. Uvedené rozhodnutí soudu prvního stupně nijak nezasáhlo do práv žalobce, procesní postup soudu prvního stupně je správný a v souladu s procesními předpisy, žalobci nebyla nijak vzata možnost výše uvedené omluvy se i přes vydané rozhodnutí domáhat, pokud by na ní trval, a odvolací soud neshledal žádná procesní pochybení, pro která by musel věc ohledně požadované omluvy vrátit soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

14. Dále se odvolací soud zabýval v intencích závazného právního názoru dovolacího soudu přezkoumáním přiměřenosti soudem prvního stupně poskytnutého zadostiučinění žalobci za nezákonné trestní stíhání, když o správnosti skutkových zjištění soudem prvního stupně ani o splnění všech předpokladů vzniku odpovědnosti žalované za újmu žalobce vzniklou v důsledku přezkoumávaného řízení, ani o nezbytnosti vzniklou újmu odškodnit formou relativní náhrady nebylo mezi účastníky pochyb, a spornou je v podstatě pouze výše přiměřeného zadostiučinění.
15. Podle § 31a odst. 1, 2 zák. č. 82/1998 Sb. bez ohledu na to, zda byla nezákonným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem způsobena škoda, poskytuje se podle tohoto zákona též přiměřené zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu. Zadostiučinění se poskytne v penězích, jestliže nemajetkovou újmu nebylo možno nahradit jinak a samotné konstatování porušení práva by se nejevilo jako dostačující. Při stanovení výše přiměřeného zadostiučinění se přihlédne k závažnosti vzniklé újmy a k okolnostem, za nichž k nemajetkové újmě došlo.
16. Soud prvního stupně správně vycházel z judikatury, na kterou odkázal i dovolací soud při svém rozhodování v této věci (srov. rozsudek NS ČR ze dne 27. 6. 2012, sp. zn. 30 Cdo 2813/2011) a při svém rozhodování o zadostiučinění za nemajetkovou újmu způsobenou trestním stíháním žalobce, které neskončilo pravomocným odsuzujícím rozsudkem, vycházel z ust. § 31a odst. 2 zák. č. 82/1998 Sb. Danou věc pak soud prvního stupně správně posuzoval optikou kritérií pro určení výše peněžitého zadostiučinění dovozených judikaturou, a to povahou trestní věci, délkou trestního stíhání a dopady trestního stíhání do osobnostní sféry žalobce, přičemž odvolací soud znovu v podrobnostech odkazuje na pečlivé odůvodnění jeho závěrů vycházejících z jeho správných zjištění, kdy se s těmito závěry soudu prvního stupně zcela ztotožňuje.

17. Soud prvního stupně správně vycházel při určení výše přiměřeného zadostiučinění ze zjištění, že proti žalobci bylo vedeno trestní stíhání pro trestný čin zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle ustanovení § 148 odst. 1, 2, 4 tr. zákona a dále pro trestný čin zneužívání pravomoci veřejného činitele podle ustanovení § 158 odst. 1 písm. c), odst. 2 písm. a), c) tr. zákona, za které bylo možné uložit žalobci v případě jeho odsouzení trest odnětí svobody v trvání do 12 let. Soud prvního stupně pak správně posoudil povahu trestné činnosti, pro kterou byl žalobce stíhán, jako zpravidla působící společenské odsouzení stíhaného, zejména když žalobce byl policista, který má dbát na dodržování zákonnosti a navíc trestnou činností kladenou mu za vinu měla být způsobena škoda velkého rozsahu. Trestní řízení trvalo 7 let a 7 měsíců, tedy dobu, kterou nelze považovat za přiměřenou, a skončilo zproštěním žalobce obžaloby v plném rozsahu z důvodu § 226 písm. c) tr. řádu, tedy z důvodu, že nebylo prokázáno, že by skutek spáchal žalobce. Za tuto nepřiměřenou délku řízení pak byla žalobci pravomocně přiznána odpovídající satisfakce, tedy soud prvního stupně správně nedovozoval zvýšení působení délky trestního řízení do osobnostní sféry žalobce. Trestní stíhání pak dle správného zjištění soudu prvního stupně poškodilo žalobce zejména ve společenské oblasti, a to významně mezi jeho dosavadními spolupracovníky policisty či jeho podřízenými a bývalými policisty, dále i mezi sousedy, což řešil žalobce odstěhováním, a negativně ovlivnilo i manželství žalobce, když mezi manželi došlo k odcizení, byť nelze přehlédnout, že podstatně k tomuto odcizení přispěly výčitky manželky žalobce, že nedokázal zabránit trestnímu stíhání jejího bratra. K odcizení však mohlo v určité míře přispět i ono zabránění cestovního dokladu žalobce a nemožnost zúčastnit se společné dovolené v zahraničí a po celou dobu trestního stíhání nemožnost jakéhokoliv vycestování za hranice. Za zásah do osobnostní sféry žalobce pak správně soud prvního stupně označil i nutnost podrobit se v rozhodné době dohledu probační a mediační služby, i odebrání zbraní a zbrojního průkazu, když trestná činnost, ze které byl žalobce obviněn, nebyla násilné povahy a nijak nesouvisela s použitím zbraně, a tedy tento zásah neodůvodňovala. Odvolací soud souhlasí i s hodnocením soudu prvního stupně, který nezohlednil intenzivní zásahy do života žalobce nastalé do 26. 4. 2006, jako je domovní prohlídka, zproštění výkonu služby, vazba či zveřejnění informací o trestním řízení v novinových člancích, když ohledně tohoto působení bylo vedeno samostatné řízení o ochraně osobnosti před Městským soudem v Praze a do předmětného období se již nepromítlo. Co se týká dopadů do zdraví, pak správně soud prvního stupně označil žalobcem uváděné problémy jako typické pro většinu poškozených neoprávněným trestním stíháním a právě ty odůvodňují poskytnutí zadostiučinění. Odvolací soud se pak zcela ztotožňuje se závěrem soudu prvního stupně ohledně propuštění žalobce ze služebního poměru, kdy nedovodil příčinnou souvislost s trestním stíháním. Pokud žalobce odkazuje na výpovědi jeho bývalých spolupracovníků, kteří toto naopak do souvislosti dávají s tím, že odůvodnění propuštění ze služebního poměru bylo pouze formálním nalezením možnosti ukončit s trestně stíhaným žalobcem tento poměr, pak je třeba poukázat na to, že pokud by fakticky neexistoval důvod, pro který byl žalobce ze služebního poměru propuštěn, tj. porušení povinnosti stanovené zvláštním omezením v § 152 odst. 2 písm. b) služebního zákona v důsledku toho, že žalobce měl od července 2003 do května 2005 účast na živnostenském podnikání firmy xxx a od 10. 4. 2004 firmy xxx, aniž by k tomu měl předchozí souhlas nadřízeného služebního funkcionáře, pak by k jeho propuštění nemohlo dojít. Odvolací soud zde opětovně poukazuje na skutečnost, že právě porušováním zákona svou účastí na podnikání shora uvedených společností, aniž by k tomu měl svolení příslušných orgánů, přispěl k možnosti páčání trestné činnosti, a to i přes to, že soud v trestní věci neshledal jeho trestně právní odpovědnost. Tyto okolnosti dle závěru odvolacího soudu významně snižují míru imateriální újmy, která byla žalobci způsobena nezákonným trestním stíháním.

18. Z uvedených zjištění a hodnocení vlivu jednotlivých prokázaných skutečností na intenzitu újmy žalobce pak lze vyjít při posouzení, zda soudem prvního stupně přisouzená částka 260 000 Kč představující částku cca 40 000 Kč za rok trestního řízení, je po porovnání s vyšší relativní náhrady poskytnuté v obdobných případech adekvátním zadostiučiněním, jak vyplývá z platné judikatury a závazného právního názoru dovolacího soudu, není v rozporu s obecně sdílenou představou spravedlnosti, odpovídá intenzitě nemajetkové újmy s přihlédnutím ke konkrétním okolnostem této věci.
19. Nejvíce společných okolností lze bezpochyby nalézt v případě náhrady škody a nemajetkové újmy uplatněné spoluobviněnými žalobce, a to P. C., Ing. L. S. a J. K., jejichž trestní stíhání bylo taktéž vedeno u Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka Liberec a skončilo zproštěním obžaloby z totožných důvodů. Zde je dána jak totožnost délky řízení i závažnost trestné činnosti kladené žalobcům za vinu. Rozdílné okolnosti pak fakticky představují osoby jednotlivých spoluobviněných, a to zejména ve vztahu k jejich společenskému postavení a významu a dopady trestního stíhání do života uvedených osob tak, jak je tito bývalí spoluobvinění uváděli v rámci odškodňovacího řízení. Odvolací soud tedy zcela souhlasí se soudem prvního stupně, že právě tyto případy odškodnění jsou pro porovnání nejvhodnější.
20. Ohledně spoluobviněného P. C. bylo náhradové řízení vedeno u Obvodního soudu pro Prahu 2 pod sp. zn. 11 C 15/2013 (rozsudky Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 13. 12. 2017, č. j. 11 C 15/2013-616, Městského soudu v Praze ze dne 14. 4. 2016, č. j. 29 Co 375/2015-510 a ze dne 5. 10. 2017, č. j. 29 Co 234/2017-595). Poškozený P. C. byl stíhán v době od 9. 5. 2005 do 11. 12. 2012 pro trestný čin zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 148 odst. 1, 2 a 3 písm. a), odst. 4 trestního zákona, spáchaný ve spolupachatelství, zproštěn obžaloby byl z důvodu dle § 226 písm. c). Poškozený byl bezúhonným uznávaným vědeckým pracovníkem (a to i v mezinárodním měřítku), autorem vysoce perspektivních technologií. Trestním stíháním došlo k výraznému útlumu až přerušení jeho profesního života, nutnosti věnovat se obhajobě vnímal jako ztrátu možnosti uplatnit se ve svém oboru a v důsledku trestního stíhání měl problémy při kontaktu s vědeckými pracovišti, např. při účasti ve vědeckých soutěžích, kde bylo na jeho trestní stíhání odkazováno. Při domovní prohlídce mu byla zabavena mimo jiné i data z vědecké činnosti. V současnosti je P. C. mimořádně úspěšný na vědeckém a technologickém poli v mezinárodním měřítku, jím založená společnost se podílí na přípravě xxx xxx xxx, spolupracuje s vědci na českých univerzitách i v zahraničí a má zakázky po celém světě, včetně armádních. Ohledně požadavku na náhradu nemajetkové újmy za nezákonné trestní stíhání za období od 27. 4. 2006 do 11. 12. 2012 byla pravomocně poškozenému P. C. přiznána peněžitá náhrada ve výši 434 000 Kč, kterou soud odůvodnil mimořádným dopadem do profesního uplatnění poškozeného, které je oproti běžné populaci výjimečné i z pohledu společenské prospěšnosti.
21. Ohledně spoluobviněného Ing. L. S. bylo náhradové řízení vedeno u Obvodního soudu pro Prahu 2 pod sp. zn. 10 C 133/2013 (podstatné rozsudky Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 16. 1. 2019, č. j. 10 C 133/2013-319, Městského soudu v Praze ze dne 26. 6. 2019, č. j. 55 Co 113/2019-348, usnesení NS ČR ze dne 4. 8. 2020, č. j. 30 Cdo 3860/2019-381). Poškozený Ing. L. S. byl stíhán v době od 9. 5. 2005 do 11. 12. 2012 pro trestný čin zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 148 odst. 1, 2 a 3 písm. a), odst. 4 trestního zákona, spáchaný ve spolupachatelství, zproštěn obžaloby byl z důvodu dle § 226 písm. c). Poškozený byl OSVČ, pracoval na pozici xxx xxx xxx, nicméně soudy neshledaly zásah do jeho profesního života, spíše do jeho soukromého života tím, že o trestním stíhání věděli jeho nejbližší a že se musel dostavovat k úkonům trestního řízení a vzhledem k tomu, že v minulosti byl poškozený již třikrát odsouzen, mu hrozil nepodmíněný trest. Ohledně požadavku na náhradu nemajetkové újmy za nezákonné trestní stíhání za období od 27. 4. 2006 do 11. 12.

2012 byla pravomocně poškozenému Ing. L. S. přiznána peněžitá náhrada ve výši 60 000 Kč, kterou soud odůvodnil jako dostatečnou a odpovídající vzniklé újmě.

22. Ohledně spoluobviněného J. K. bylo náhradové řízení vedeno u Obvodního soudu pro Prahu 2 pod sp. zn. 10 C 136/2013 (podstatné rozsudky Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 28. 8. 2018, č. j. 10 C 136/2013-311, Městského soudu v Praze ze dne 31. 1. 2019, č. j. 58 Co 12/2019-345, usnesení NS ČR ze dne 28. 4. 2020, č. j. 30 Cdo 2637/2019-380). Poškozený J. K. byl stíhán v době od 9. 5. 2005 do 11. 12. 2012 pro trestný čin zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 148 odst. 1, 2 a 3 písm. a), odst. 4 trestního zákona, spáchaný ve spolupachatelství, zproštěn obžaloby byl z důvodu dle § 226 písm. c). Poškozený v době svého zadržení pracoval jako školník, v pracovněprávní oblasti nebyl trestním stíháním postižen, nadále mohl toto povolání vykonávat i bydlet ve služebním bytě. Jeho manželství bylo sice během trestního řízení rozvedeno, ale z důvodu neustálého zadlužování jeho manželky. Negativní působení trestního stíhání směřovalo zejména do oblasti společenských kontaktů ohledně vztahů se sousedy i s dlouholetými kamarády. Ohledně požadavku na náhradu nemajetkové újmy za nezákonné trestní stíhání za období od 27. 4. 2006 do 11. 12. 2012 byla pravomocně poškozenému J. K. přiznána peněžitá náhrada ve výši 167 000 Kč, kterou soud odůvodnil po porovnání s náhradou přiznanou poškozenému P. C. a v době rozhodování pravomocně i žalobci jako způsobitou naplnit svou kompenzační funkci.
23. Nelze dále přehlédnout, že bylo pravomocně rozhodnuto i o vyčleněném nároku samotného žalobce rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 22. 2. 2017, č. j. 32 C 129/2015-106, kdy mu za období od zahájení trestního stíhání, tj. od 10. 5. 2005, do 26. 4. 2006 fakticky byla na náhradě nemajetkové újmy způsobené nezákonným trestním stíháním přiznána částka 36 665 Kč, kterou žalovaná v průběhu řízení žalobci dobrovolně uhradila, a ve zbývající částce 3 335 Kč z žalobcova požadavku na 40 000 Kč soud žalobu zamítl. Proti uvedenému rozsudku žalobce nepodal řádný opravný prostředek.
24. Jak již odvolací soud poukázal, z výše uvedeného je patrné, že případy žalobcových spoluobžalovaných vykazují v podstatných okolnostech shodné znaky s nyní přezkoumávanou věcí. Všichni poškození byli stíháni pro tutéž trestnou činnost, zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby ve spolupachatelství, kdy byť u žalobce ještě přibýlo obvinění z trestného činu zneužívání pravomoci veřejného činitele, nedošlo tím ke zvýšení horní hranice trestní sazby a všichni tak byli ohroženi sazbou do 12 let. Nejedná se sice o trestnou činnost, se kterou je spojováno natolik silné společenské odsouzení, jako např. s trestnou činností proti životu a zdraví, nicméně intenzitu újmy u všech obviněných zvyšovalo ohrožení vyšším trestem odnětí svobody. Všichni uvedení poškození byli obžaloby zproštěni podle § 226 písm. c) trestního řádu, neboť nebylo prokázáno, že by to byli oni, kdo skutek spáchali. Délka jejich trestního řízení je také stejná. Všichni poškození označovali v podstatě stejný dopad trestního stíhání na svou psychiku a zdraví. Vzhledem k tomu, že posuzované období začíná až rok poté, co došlo k zahájení trestního stíhání, kdy právě v onom prvním roce došlo k nejintenzivnějšímu negativnímu působení díky odposlechům, domovním prohlídkám, vzbábám, či medializaci a prvním reakcím okolí, lze i intenzitu negativního působení nezákonného trestního stíhání v oněch následujících letech posuzovat jako sníženou oproti prvnímu roku a zároveň srovnatelnou bez ohledu na to, že ne všichni spoluobvinění byli výše uvedeným úkonům podrobeni, když dopad pak již byl téměř stejný, neboť v této fázi trestního řízení již nedocházelo k natolik intenzivním úkonům, které se již omezovaly na dostavování se k úkonům prováděným v trestním řízení.
25. Rozdílné znaky pak lze shledat v následcích v osobnostní sféře jednotlivých poškozených, přičemž právě ty jsou určující pro stanovení výše finanční náhrady. U žalobce se jednalo o podstatný dopad do jeho společenských vztahů, kdy zvýraznění intenzity lze shledat v tom, že

byl na pozici policisty, kriminalisty, vedoucího týmu, navíc zabývající se hospodářskou kriminalitou, tedy společenské odsouzení se nevztahovalo k jeho osobě pouze ve vztahu k charakteru trestné činnosti, která mu byla kladena za vinu, ale ze strany širokého okolí ve vztahu k němu jako k někomu, od koho lidé očekávali ochranu, a ze strany kolegů jako k někomu, kdo se zpronevěřil svému povolání. Je ovšem třeba, jak již odvolací soud uváděl výše, přihlídnout k tomu, že právě svou nepovolenou činností, která následně vedla k ukončení služebního poměru, vytvořil podmínky pro to, aby byl důvodně podezírán z hospodářské trestné činnosti, což by mělo naopak intenzitu působení trestního stíhání snížit. Dopady do rodinného života souvisely i s tím, že trestně stíhán byl i bratr jeho manželky, což mu tato kladla za vinu, že jej neochránil. U poškozeného P. C. lze shledat působení daleko intenzivnější, neboť trestní stíhání podstatně zasáhlo nejen do jeho společenského života, kdy i on byl vystaven společenskému odsouzení svého okolí, od přátel a sousedů, ale intenzitu působení trestního stíhání zvyšoval dopad do jeho profesního života, ze kterého byl po dlouhou dobu vyřazen, a to zejména s ohledem na to, že se jedná o významného vědce, který již v té době byl uznávaným vědeckým pracovníkem s autorskými technologiemi, a který má velmi významné a uznávané postavení vědce i v současnosti. U poškozeného J. K. pak nebylo shledáno výraznější působení nezákonného trestního stíhání v pracovní sféře, když mu bylo zachováno jak jeho pracoviště, ani v rodinném životě, když za rozvodem jeho manželství nebylo takové působení shledáno. Narušeny byly jeho vztahy s okolím, kdy se na něj lidé v místě bydliště či na chatě dívaly jako na někoho, kdo je vyšetřován policií, což bylo nepříjemné. U poškozeného Ing. L. S. bylo v podstatě shledáno pouze základní negativní působení trestního stíhání tak, jak bývá obvykle vnímáno všemi, kdo jsou trestně stíhání neoprávněně, kdy navíc jako jediný ze srovnávaných nebyl bezúhonný, když v minulosti již byl třikrát trestně stíhán a odsouzen.

26. Z porovnání uvedených případů je zřejmé, že nejvýraznější působení nezákonného trestního stíhání bylo dáno u poškozeného P. C., kdy i příznávající soud poukazoval na vyšší než obvyklé poskytnutí zadostiučinění, podstatně menší dopad byl na žalobce, u něhož v uvedeném období nebyl shledán dopad do jeho pracovní sféry, ale intenzivnější působení ve společenských vztazích, umocněné výkonem jeho profese, ještě mírnější působení na poškozeného J. K. a pouze obvyklý dopad na poškozeného Ing. L. S. Porovnání tohoto dopadu do osobní sféry jednotlivých poškozených pak zcela koresponduje s přiznanými částkami odškodnění za mírnější fázi stejně dlouho trvajícího trestního stíhání za stejnou trestnou činnost kladenou jim za vinu, a to u poškozeného P. C. ve výši 430 000 Kč (cca 64 000 Kč za rok), u žalobce ve výši 260 000 (cca 40 000 Kč za rok), u poškozeného J. K. ve výši 167 000 Kč (cca 25 000 Kč za rok) a u poškozeného Ing. L. S. ve výši 60 000 Kč (cca 9 000 Kč za rok). Nakonec ke stejným závěrům došly i soudy rozhodující o výši odškodnění u spoluobviněných žalobce.
27. Z tohoto pohledu lze pak výši zadostiučinění za nezákonné trestní stíhání přiznaného za předmětné období soudem prvního stupně žalobci posoudit jako správné a adekvátní jemu způsobené újmě, když již částky přiznané spoluobviněným vycházely ze srovnatelných případů, přičemž sama délka nepříznivého působení již byla zohledněna v přiznaném odškodnění za nesprávný úřední postup (srov. rozsudek NS ČR ze dne 27. 6. 2012, sp. zn. 30 Cdo 2813/2011).
28. Pokud se žalobce dovolával porovnání věci s věcmi vedenými u NS ČR pod sp. zn. 30 Cdo 2813/2011, 30 Cdo 827/2014 či 30 Cdo 1684/2010, nebo nálezů ÚS sp. zn. I. ÚS 3016/11 či IV. ÚS 3183/15, pak věci v nich řešené jsou natolik skutkově odlišné, že je odvolací soud nepovažuje za vhodné k porovnání s případem žalobce.
29. Rozsudkem Nejvyššího soudu ze dne 27. 6. 2012, sp. zn. 30 Cdo 2813/2011, byl zrušen rozsudek Městského soudu v Praze, kterým odvolací soud přiznal poškozenému zadostiučinění za nemajetkovou újmu ve výši 150 000 Kč za nezákonné trestní stíhání pro trestné činy

porušování povinností při správě cizího majetku, zneužití pravomoci veřejného činitele, zkreslování údajů o stavu hospodaření a jmění a podvodu, kde byl ohrožen trestní sazbou odnětí svobody v trvání až 3 let. Řízení bylo zahájeno v červnu 2007 a skončeno v září 2009, tj. trvalo 2 roky a 3 měsíce a skončilo zproštěním obžaloby podle § 226 písm. b) tr. řádu, neboť skutky, které mu byly kladeny za vinu, nebyly trestnými činy. Toto trestní stíhání bylo spojeno s předchozím výkonem veřejné funkce poškozeného jako člena zastupitelstva a starosty malé obce, bylo široce medializováno, a poškozeného tak velmi výrazně poškodilo na jeho dobré pověsti zejména v místě jeho bydliště. Újmu určil soud jako součin dvojnásobku částky zvažované pro dlouhotrvající řízení, tj. 30 000 Kč, a tří let trvání trestního řízení s připočtením dalších dvou let po jeho skončení. V dalším řízení (rozsudky Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 31. ledna 2013, č. j. 15 C 232/2010-125, Městského soudu v Praze ze dne 27. 6. 2013, č. j. 20 Co 228/2013-154, a NS ČR ze dne 21. 10. 2014, č. j. 30 Cdo 3858/2013-178) byla poškozenému přiznána stejná výše zadostiučinění, kdy za adekvátní považoval částku 50 000 Kč za rok a ústavní stížnost byla odmítnuta nálezem ÚS ze dne 30. 7. 2015, sp. zn. I. ÚS 4002/14. Tato věc není vhodná ke srovnání s případem žalobce, neboť postavení policisty kriminalisty ve velkém městě, který je znám jen malému okruhu svých známých a spolupracovníků, nelze porovnávat s postavením starosty či člena zastupitelstva hospodářského s majetkem obce, známého v celém regionu za situace, kdy celé trestní stíhání bylo široce medializováno, což se žalobce jen lehce dotklo v souvislosti s novinovými články a to ve vztahu k malému množství čtenářů, kteří jej osobně znali. Je zřejmé, že újma způsobená starostovi malé obce, musí podstatně újmu žalobce přesahovat.

30. Rozhodnutím Nejvyššího soudu ze dne 20. 10. 2015, sp. zn. 30 Cdo 827/2014, bylo odmítnuto dovolání poškozeného proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 23. 10. 2013, č. j. 69 Co 398/2013-95 (věc byla v prvním stupni vedena u Obvodního soudu pro Prahu 2 pod sp. zn. 23 C 117/2012), kdy se poškozený mimo jiné domáhal náhrady nemajetkové újmy za nezákonné trestní stíhání pro trestný čin pohlavního zneužívání a následně i pro trestný čin ohrožování mravní výchovy mládeže, za které byl ohrožen trestní sazbou s horní hranicí 8 let. Trestní stíhání trvalo od září 2009 do listopadu 2011, tj. 2 roky a 2 měsíce, poškozený byl 420 dní ve vazbě, přičemž následně byl zproštěn obžaloby podle § 226 písm. a) tr. řádu, neboť nebylo prokázáno, že se stal skutek, pro nějž byl stíhán. V minulosti byl poškozený již pro mravnostní trestné činy opakovaně odsouzen, naposledy byl uznán vinným mj. i trestným činem pohlavního zneužívání a byl mu uložen úhrnný trest odnětí svobody v délce trvání 5 roků, z něhož byl podmíněně propuštěn, byla mu stanovena zkušební doba v délce 4 let a trestný čin, pro který byl obviněn (a vzat do vazby), měl spáchat právě ve zkušební době. Jeho trestnímu stíhání se dostalo široké negativní publicity stále přetrvávající na internetu. Poškozenému bylo přiznáno zadostiučinění za nemajetkovou újmu za nezákonné rozhodnutí ve výši 50 000 Kč, tj. cca 25 000 Kč za rok. Tato věc však dle závěru odvolacího soudu také není vhodná ke srovnání s případem žalobce, kdy se jednalo o jiný druh trestné činnosti, poškozený byl recidivistou a trestní stíhání trvalo podstatně kratší dobu. Nelze zde ani přisvědčit žalobci, že by se jednalo o případ nutný k posouzení z hlediska dvojí komparace, tj. že za daleko kratší řízení a méně závažný trestný čin bylo poškozenému přiznáno stejné nebo vyšší zadostiučinění, než žalobci. Jednak se v uvedené věci jednalo o trestný čin, který je rozhodně z hlediska společnosti odsuzován daleko více, než hospodářské trestné činy, jednak zásah byl intenzivnější i z důvodu, že za podobnou trestnou činnost již byl v minulosti trestán, přičemž zde bylo trestní stíhání nedůvodné, a ani částka 25 000 Kč se neblíží žalobci přiznané částce.

31. Nálezem Ústavního soudu ze dne 31. 5. 2012, sp. zn. I. ÚS 3016/11 byla zamítnuta ústavní stížnost stěžovatelů proti rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 29. 6. 2011, č. j. 30 Cdo

1684/2010-363, v kterém Nejvyšší soud dospěl k závěru, že částka 100 000 Kč přiznaná poškozenému jakožto zadostiučinění za nezákonné trestní stíhání není nízká, naopak že je částkou poměrně vysokou, a to i přes značnou medializaci v různých celostátních médiích, jakož i přes provedenou domovní prohlídku v ranních hodinách Útvarem rychlého nasazení (URNA), při které došlo k vyrazení dveří a k vystrašení „až k smrti“ nejen stěžovatele, ale i jeho rodiny. Poškozený byl stíhán pro trestný čin podvodu spáchaného formou spolupachatelství, byl ohrožen trestní sazbou odnětí svobody s horní hranicí 12 let, trestní řízení trvalo od června 2006 do ledna 2007, tj. 7 měsíců, a trestní stíhání bylo zastaveno z důvodu, že skutek, jehož se měl poškozený dopustit, není trestným činem. Ani tuto věc odvolací soud nepovažuje za vhodnou ke srovnání s případem žalobce, když zde neodpovídá délka řízení, ani mimořádnost zásahu do osobnostních práv v uvedené věci poškozeného, a to ani s ohledem na domovní prohlídku provedenou u žalobce, kdy tato spadala do jiného období, než je předmětem tohoto řízení, a to ani z hlediska oné žalobcem požadované dvojí komparace, když k takto vysokému odškodnění přistoupily soudy se zohledněním značné medializace trestního stíhání a zásahu URNA. Nelze navíc přehlédnout, že sám Ústavní soud zde vyjádřil podivení nad její neobvykle vysokou výší, což fakticky konstatoval i Nejvyšší soud ve svém rozsudku.

32. Nález ÚS ČR ze dne 27. 9. 2016, sp. zn. IV. ÚS 3183/15 řešil otázku, že pokud jsou zrušena dřívější pravomocná rozhodnutí, jimiž byl poškozený odsouzen k vykonání trestu, a trest byl z části vykonán, přísluší stěžovateli právo na náhradu nemateriální újmy. Při rozhodování o výši přiznané újmy musí soudy zohlednit všechny zásahy, které stěžovatele poškodily a důkladně a dostatečně vysvětlit, na základě jakých úvah rozhodly o přiznané náhradě. Nedostatečné vysvětlení totiž působí nepřezkoumatelnost rozhodnutí a představuje projev libovůle, který zkracuje stěžovatele v právu na nezávislé a nestranné posouzení věci soudem, což shledal u předchozích rozhodnutí obecných soudů. Vyslovil, že při posuzování věci je nezbytné rozhodnutí individualizovat a nehodnotit věc podle předem daných tabulek a algoritmů výpočtu. Je úkolem soudu prověřit všechny okolnosti, které mohou mít na výši náhrady vliv, ať se jedná o ztrátu prestiže, narušení rodinných a sociálních vazeb, zdravotní potíže, omezení pracovních příležitostí, doby trestního řízení, i řízení následných. Již z uvedeného je zřejmé, že takovouto věc nelze porovnávat s přezkoumávanou věcí, když poškozený nejen, že byl odsouzen, na rozdíl od žalobce, ale také část trestu již vykonal, což jsou zcela odlišné okolnosti zcela zvyšující újmu poškozeného. Ve zrušených rozhodnutích bylo poškozenému přiznáno za 5 let a 8 měsíců trvajícím řízením odškodnění ve výši 300 000 Kč, jemuž odpovídá cca 50 000 Kč za rok, což není částka, která by se výrazněji lišila od částky přiznané za mnohem menší újmu žalobci.
33. Jak již odvolací soud výše konstatoval, nejvyšší intenzitu újmy způsobené nezákonným trestním stíháním musel žalobce pocítovat právě v onom prvním roce po zahájení trestního stíhání, kdy tuto újmu podstatně zvyšovalo nejen jeho zproštění z funkce, ztráta společenských vazeb s bývalými kolegy či sousedy a zejména ony úkony orgánů činných v trestním řízení, jako je domovní prohlídka, odposlechy či vazba. Za toto období ale žalobce fakticky požadoval v řízení před Městským soudem v Praze vedeném pod sp. zn. 32 C 129/2015 na žalované poskytnutí zadostiučinění za onen první intenzivní rok trestního řízení ve výši 40 000 Kč, přičemž se jedná o částku, kterou soud prvního stupně fakticky označil jako zadostiučinění za každý rok nezákonného trestního stíhání, které odpovídá spravedlivému uspořádání věci. Pokud se tedy žalobce nijak nebránil této výši kompenzace za dobu nejintenzivnějšího působení trestního stíhání na žalobce, kdy navíc uvedený soud ani celou tuto částku za první rok trestního řízení nepřiznal, když co do částky 3 335 Kč žalobu zamítl a žalobce se proti rozhodnutí soudu prvního stupně nijak nebránil, lze jen těžko odůvodnit přiznání vyšší částky za následující období, kdy žalobce byl již na svobodě a byt' nemohl pracovat jako policista, za

což ale mohl jen on sám, nikoliv působení trestního stíhání, mohl vykonávat bez jakéhokoliv omezení činnost jako osoba samostatně výdělečně činná.

34. Z výše uvedeného tedy dospěl odvolací soud k závěru, že forma i výše zadostiučnění tak, jak ji určil soud prvního stupně, představující cca 40 000 Kč za každý rok nezákonného trestního stíhání, není v rozporu s obecně sdílenou představou spravedlnosti, odpovídá intenzitě nemajetkové újmy, respektuje zásadu zachování vztahu přiměřenosti mezi utrpěnou újmou a za ni poskytovaným odškodněním, přičemž určená částka odpovídá konkrétním okolnostem tohoto případu a obstojí i v porovnání s obdobnými případy.
35. Pokud žalobce v dovolání požadoval navýšení odškodnění z důvodu délky řízení v nyní vedeném odškodňovacím řízení, pak v řízení o nárocích na náhradu nemajetkové újmy za nezákonné rozhodnutí k tomuto odvolací soud nepřihlížel, neboť z platné judikatury Nejvyššího soudu (srov. bod VI. Stanoviska) i Evropského soudu pro lidská práva (srov. věc Žirovnický proti České republice, stížnost č. 10092/13 a dalších šest stížností uvedených v příloze ze dne 8. 2. 2018) vyplývá, že uznání vlastních průtahů ve věci lze učinit jen v řízení o náhradě nemajetkové újmy způsobené nepřiměřenou délkou jiného řízení (srov. nález ÚS ze dne 29. 4. 2014, sp. zn. I. ÚS 2551/13).
36. V souladu s výše uvedenými závěry odvolací soud napadený rozsudek soudu I. stupně v zamítavém výroku o věci samé (II.) podle § 219 o. s. ř. jako věcně správný, a to včetně akcesorického výroku o nákladech řízení (VII) v rozsahu projednávaného nároku, potvrdil, a to za situace, že ani jeden z účastníků proti rozhodnutí soudu prvního stupně postupem podle § 150 o. s. ř. nebrojil, tedy jej považovali za spravedlivou aplikaci.
37. O nákladech odvolacího a dovolacího řízení rozhodl odvolací soud postupem podle § 224 odst. 1 o. s. ř. za použití § 150 odst. 1 o. s. ř., a to s ohledem na skutečnost, že v průběhu řízení nedošlo k takové změně okolností dané věci, aby bylo třeba změnit náhled na dosavadní posouzení náhrady nákladů řízení a neshledat zde již důvody pro aplikaci daného ustanovení.

Poučení

Proti tomuto rozsudku je přípustné dovolání za podmínek uvedených v § 237 o. s. ř. ve lhůtě dvou měsíců od doručení jeho písemného vyhotovení k Nejvyššímu soudu České republiky v Brně prostřednictvím soudu prvního stupně.

Přípustnost dovolání je oprávněn zkoumat jen dovolací soud (§ 239 o. s. ř.).

Praha 22. září 2020

Mgr. Jiřina Jislová v. r.
předsedkyně senátu